

2008. március - 2007. december 12-én, az FVM színháztermében vette kezdetét az az emlékülés, amelyen az 1967. november 9-én, Körmenden alakult Közjóléti szakosztály négy évtizedes munkájáról adott számot.

Az egykori Fásítási szakosztályból kinőtt Közjóléti szakosztály alapító elnökének, Mészöly Győző erdőmérnöknek a hitvallása szerint: „Egyesületünknek mindig az volt a szerepe, hogy magára vállaljon olyan úttörő kezdeményezéseket, melyek bár feltétlenül előreviszik az erdészet ügyét, de a cél vitathatatlan elfogadásán túl, annak elérését szolgáló módszerek és feladatok nem alakultak még ki. Ez a szerep hárult pontosan a Közjóléti szakosztályra is...”

A tanácskozást Pethő József, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke nyitotta meg, aki elmondta, hogy az OEE története a szakosztályok története.

Benedek Fülöp szakállamtitkár előadásában emlékeztetett, hogy már a XX. század elején fölismerték a szakemberek, hogy az erdőnek nem csupán a gazdasági haszonvételeire, hanem a közjóléti szerepére is érdemes építeni.

Az államtitkár tájékoztatta a hallgatóságot egy nemzetközi vonatkozású kezdeményezésről, amelyben egyházi és világi szervezetek kérték a segítséget egy Csíksomlyó és Mariazell közötti, több országon átvezető erdészeti zarándokút kialakításához.

Dobó István szakosztályelnök felhívta a figyelmet, hogy az évforduló alkalmat ad a szakma helyzetének elemzésére. Az elmúlt évtized felétől kezdve fokozatosan csökkent a finanszírozás, és napjainkra gyakorlatilag megszűnt. Az előadó kiemelte, hogy az erdészek helyzete nem irigylésre méltó az utóbbi időben, ezért vissza kell állítani az „ERDÉSZ ÚR” tekintélyét!

AZ ÁPV Zrt. képviseletében Gémesi József ügyvezető igazgató-helyettes emlékeztetett a Pilisi Parkerdőgazdaság 1969-es megalapítására. Az előadó hangsúlyozta, hogy a közjólét szempontjából a legfontosabb erdők az üzemtervezett állami parkerdők, amelyek összes területe mintegy 20 ezer hektár. A másod- vagy harmadlagos közjóléti funkciót betöltő erdőkkel együtt a parkerdők területe meghaladja a 100 ezer hektárt.

Az állami erdészeti társaságok által üzemeltetett közjóléti infrastruktúra – amely sok esetben meghaladja az évszázados kort – értéke meghaladja 6 milliárd forintot. Ezek között van az ország 56 kilátója, 27 erdei múzeum és kiállítás, és kiemelt fontosságúak az erdei kisvasutak.

Luzsi József, a MEGOSZ elnöke leszögezte, hogy a magánerdő-gazdálkodók esetében a közcélú beruházások teljes támogatású finanszírozására van szükség. A magánerdő csak így tudja ezt a szerepet vállalni. A közjóléti szolgáltatás önként vállalt lehet, vagy teljes kompenzáció járjon érte. Az előadó megjegyezte, hogy állami erdők milliárdos támogatásával szemben a magánerdők csak néhány tízmilliót kaptak.

Szedlák Tamás, az Európai Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság Biomassza, bioenergia, erdészet és klímaváltozás osztály munkatársa felhívta a figyelmet arra, hogy Európában nagy hagyománya van a közjóléti erdők támogatásának, mivel az urbanizáció során egyre jobban megnőtt az igény az erdők nem anyagi jellegű, illetve elsősorban a rekreációs/jóléti szolgáltatásai iránt.

Az Egyesült Királyságban a '70-es, '80-as években több területen volt privatizáció és többek között az erdők magánosítása is felmerült. Tiltakoztak a terv ellen, mivel többek között féltették a közjóléti funkciókat, és végül az erdők kikerültek a privatizációs csomagból.

Szedlák Tamás felhívta a figyelmet arra, hogy az erdők többcélú használata, az erdők hármas funkciója nem egyértelmű a nagyközönség számára. Ezért is van nagy szerepe a tájékoztatásnak, az erdészeti kommunikációnak. Az Európai Unió Tanácsa 2006. június 15-én

elfogadta az Európai Unió Erdészeti Cselekvési Tervét (http://ec.europa.eu/agriculture/fore/action_plan/index_en.htm). A Cselekvési Terv 10. kulcstevékenysége: a környezetvédelmi oktatás és tájékoztatás javításával, a 12. kulcstevékenység: a városi és a városkörnyéki erdőkben rejlő lehetőségek kiaknázásával, valamint a 18. kulcstevékenység: az információcsere és a kommunikáció javításával foglalkozik.

Lomniczi Gergely, a Pilisi Parkerdő Zrt. szóvivője a budapesti parkerdők közjóléti szerepéről elmondta, hogy Budapest erdőterülete az ország parkerdeinek leglátogatottabb területe. A több mint egy évszázada főleg rekreációs céllal használt erdők nagy része 1954 óta parkerdő rendeltetésű, 1978 óta országos jelentőségű természetvédelmi terület.

A leküzdendő nehézségek között külön nagy csoportot jelentenek az erdőre nehezedő különféle humán terhelések. Egy immár tízéves felmérés szerint a parkerdőkben évi 10 millió látogatói napot regisztráltak.

A legnagyobb problémát az illegális hulladéklerakás jelenti, ami a fővárosi szemétkerakási díj bevezetése óta folyamatosan nő. A Budapesti Erdészet évente mintegy 6000 m³ hulladékot gyűjt össze a főváros környéki erdőterületről.

Felkért hozzászólóként Peták István, a Magyar Turista Egyesület elnöke és Kiszél Vilmos, a Göncöl Alapítvány elnöke kapott szót.

A turisták elnöke áttekintve a természetjárás történetét, megállapította, hogy a turistautak mindenkor az erdő tulajdonosa és a turistaszervezet közötti alku eredményeként jöttek létre. A turista infrastruktúra ápolását megoldatlannak tartja. Az erdészek és természetjárók viszonyát is felemásnak, ellentmondásosnak tartja, jó és rossz példákat sorolt.

Kiszél Vilmos, a Göncöl Alapítvány elnöke emlékeztetett az „Élj úgy, mint az erdő és az erdő is élni fog” mozgalomra. Ennek lényege, hogy az erdő csak annyi természeti erőforrást használ fel, amennyire szüksége van, s az általa termelt hulladékot újra hasznosítja. A takarékosagra és a mértékletesség érényére hívta fel a figyelmet.

A szünetet követően a magyarországi közjóléti tevékenység történetéről Halász Tibor, a szakosztály alapító tagja tartott előadást, majd Baranyi Katalin szakosztálytitkár az Erdők a közjóért szakosztály szerepe a közjóléti erdőgazdálkodásban címmel mondta el beszámolóját.

A hozzászólásokat követően Dobó István elnök bezárta a rendezvényt. **Zétényi Zoltán**